

El Consell Nacional de la Infància i l'Adolescència de Catalunya, més aprop

La Llei dels Drets i les Oportunitats de la Infància i l'Adolescència contempla la creació d'un òrgan estable de participació dels nois i les noies a nivell nacional. Per tal d'impulsar aquest òrgan, la Generalitat de Catalunya lidera un procés de reflexió i participació de diferents agents per tal d'elaborar el Document de Bases del futur Consell Nacional de la Infància i l'Adolescència de Catalunya (CNIAC)

TEXT: Imma Pérez i Rovira, Secretària d'Infància i Adolescència. Departament d'Acció Social i Ciutadania. Generalitat de Catalunya - FOTO: Consell d'infants d'Artés

El Consell Nacional de la Infància i l'Adolescència de Catalunya (CNIAC) està més aprop de fer-se realitat. Al llarg dels darrers mesos, la Secretaria d'Infància i Adolescència del Departament d'Acció Social i Ciutadania de la Generalitat de Catalunya ha liderat un procés de reflexió i participació amb diferents agents amb vistes a elaborar el Document de Bases que fonamenti la creació d'aquest òrgan de participació i representació infantil previst a la Llei dels Drets i les Oportunitats de la infància i l'adolescència de Catalunya.

En el marc d'aquest procés, la Secretaria d'Infància i Adolescència constitueix a principis de 2010 dues comissions, una institucional i una tècnica, per tal de treballar en l'elaboració del Document de Bases del CNIAC. La comissió institucional la van integrar diferents àrees i departaments de la Generalitat de Catalunya: el Departament d'Educació, la Secretaria d'Infància i Adolescència i la Secretaria de Joventut, la Direcció General de Participació Ciutadana i l'Oficina de Planificació Estratègica del Departament d'Acció Social i Ciutadania; així com les Diputacions de Barcelona, Lleida, Tarragona i Girona.

El CNIAC es nodrirà en bona part dels consells d'infants que existeixen arreu del territori. A la foto, nois i noies que han participat al Consell d'infants d'Artés

Paral·lelament, la comissió tècnica va comptar amb un grup de persones expertes en l'àmbit de la infància i l'adolescència provinents dels camps acadèmics i del teixit associatiu.

Per tal de fer arribar al màxim d'agents les propostes d'aquest Document de Bases i recollir opinions a l'entorn d'aquest procés, la Secretaria d'Infància i Adolescència convoca en una segona fase a diferents agents del territori: responsables polítics i tècnics del món local, entitats que treballen en l'àmbit de la infància i l'adolescència,

professionals i experts vinculats amb aquest terreny.

Fonaments del CNIAC

El Document de Bases del CNIAC estableix els fonaments que han d'inspirar aquest òrgan de representació i participació dels nois i les noies. El document està estructurat en quatre grans blocs. El primer d'ells recull una aproximació quantitativa del nombre d'infants de Catalunya. Seguidament, es fa una aproximació teòrica a les nocions de participació infantil i s'identifiquen els diferents

espais de participació que existeixen actualment a Catalunya. Un tercer bloc desenvolupa les línies bàsiques que haurien d'inspirar la creació del CNIAC. Finalment, es reflexiona al voltant dels consells d'infants i adolescents en l'àmbit local.

El Document defineix el CNIAC com un «òrgan participatiu i consultiu adscrit a la Secretaria d'Infància i Adolescència de la Generalitat de Catalunya» que ha de tendir a llarg termini «a constituir-se com a entitat de base associativa amb personalitat jurídica pròpia i sense ànim de lucre que esdevé l'òrgan de representació i participació dels infants i adolescents a Catalunya i que comptaria amb el reconeixement i suport (polític, econòmic, d'assessorament...) de la pròpia Secretaria d'Infància i Adolescència». Així, d'acord amb les previsions contingudes al Codi Civil de Catalunya: Títol II del Llibre III, i seguint el model dels consells locals de joventut de Catalunya, el CNIAC podria ésser considerat com una entitat de Dret privat i jurídicament tindria els mateixos drets i deures que una associació.

La participació en el si del CNIAC i als consells locals, tal i com recull el Document, ha d'ésser:

- ▶ Respectuosa amb les seves formes d'expressió.
- ▶ Oberta i voluntària.
- ▶ Real i significativa (rellevant): les qüestions sobre les quals els nens i les nenes tenen dret a expressar les seves opinions han de ser rellevants per a les seves vides. A més, s'ha de crear un espai per permetre als infants destacar i tractar les qüestions que ells mateixos identifiquin com a importants.
- ▶ Representativa.
- ▶ Inclusiva (tota opinió és vàlida, no tan sols la majoritària).

- ▶ Permanent (no anecdòtica, puntual o aïllada).

- ▶ De caràcter informal.
- ▶ No vinculant, però sí ha de ser tinguda en compte i rebre resposta motivada.

- ▶ Responsable

- ▶ Autònoma.

- ▶ Avaluable: ha d'existir el compromís de fer un seguiment i una avaluació. També tenen dret a rebre informació clara sobre com ha contribuït la seva participació en els resultats.

Així mateix, segons remarca el Document, «tant el Consell Nacional com els consells locals han de garantir la representativitat social, de gènere i d'edats, així com vetllar per la representació d'aquells col·lectius més vulnerables, amb més dificultats d'accés o en risc d'exclusió social, com són les persones discapacitades, les persones d'ètnia gitana o les persones nouvingudes. Així mateix, caldrà tenir en compte les necessitats concretes dels infants i adolescents amb mesures protectores, atesos en centres de serveis socials».

El CNIAC s'inicia a partir dels consells d'infants que ja funcionen arreu del territori. Aquesta participació «ha de ser transversal, per tant directa i en tots els àmbits. Els consells, tant el nacional com els locals, han de ser autònoms de l'administració pública per tal de garantir una participació real i democràtica». D'altra banda, es considera que «la creació dels consells s'ha d'emmarcar en una política global d'infància que incorpori la perspectiva de la infància als afers públics». En aquesta línia, el Document recomana la creació de plans locals d'infància, que contemplin l'existència d'espais participatius per als infants i els adolescents; així com la creació de regidories d'Infància i Adolescència als ajun-

taments catalans que liderin autèntiques polítiques d'infància.

Finalitats i funcions

Segons recull el Document de Bases, el CNIAC es concep com un òrgan de consulta, de representació i de participació dels infants i adolescents al nostre país amb quatre finalitats:

- ▶ Esdevenir un fòrum de participació directa per als nois i les noies on aquests puguin expressar-se lliurement i un òrgan representatiu dels infants i adolescents de Catalunya.

- ▶ Tenir capacitat decisòria per desenvolupar accions encaminades a la millora de les condicions de vida dels infants i adolescents i al reconeixement social dels seus drets.

- ▶ Fer de portaveu i ser l'interlocutor dels infants i adolescents de Catalunya davant de les institucions públiques, dels mitjans de comunicació i de la societat en general, així com en les relacions exteriors que tinguin a veure amb temes de participació i infància.

- ▶ Visualitzar socialment els infants i adolescents i contribuir a la sensibilització ciutadana envers els seus drets, en especial la seva participació democràtica.

Respecte les funcions del CNIAC, es consideren les següents:

a) Representar els interessos i punts de vista dels infants i adolescents de Catalunya.

b) Fer propostes als organismes competents en matèria d'infància i adolescència sobre qüestions que afecten els infants i adolescents i per millorar les seves condicions de vida.

c) Afavorir la visibilitat positiva dels infants i adolescents i contribuir a la sensibilització social envers la seva capacitat

i els seus drets de ciutadania, en especial la seva participació democràtica.

d) Vetllar pel compliment i desenvolupament de la Convenció de Nacions Unides sobre els drets de l'infant.

e) Ser receptor, dinamitzador i generador d'opinions i propostes entre els infants i adolescents a Catalunya sobre les qüestions que els afecten.

f) Proposar informes i estudis propis sobre matèries relacionades amb la infància i adolescència. Afavorir especialment estudis d'impacte de les actuacions que es realitzin a favor de la participació infantil en els diversos àmbits.

g) Impulsar, desenvolupar, supervisar i avaluar projectes d'interès nacional vinculats amb les polítiques d'infància.

h) Promoure l'associacionisme infantil i adolescent i, en general, la participació democràtica, així com les relacions, la coordinació i el dinamisme entre les entitats infantils (associacions, consells locals d'infància, etc.) i les adreçades a infants.

i) Emetre opinió de manera permanent sobre aquells programes, propostes o iniciatives que afectin als infants i adolescents.

j) Facilitar la participació dels infants i adolescents en altres òrgans consultius de la Generalitat de Catalunya.

k) Difondre la tasca del CNIAC i garantir la representació dels infants i adolescents catalans en altres plataformes i organismes a nivell local, autonòmic, estatal i internacional.

l) Col·laborar en la realització dels informes per al Comitè dels Drets de l'Infant que elabora l'Estat en relació amb l'aplicació de la Convenció de les Nacions Unides sobre Drets dels Infants.

m) Facilitar la cooperació infantil i adolescent internacional per a fomentar les activitats que tendeixin a la consecució

ció de la pau i per a qualsevol altra matèria relacionada amb avenços socials en matèria d'infància i adolescència.

n) Promoure la creació d'assemblees territorials per tal de donar l'oportunitat als infants i adolescents de participar activa i plenament en els seus nuclis de convivència més immediats i en la vida social, política, cultural, artística i recreativa del seu entorn.

o) Proposar la realització d'activitats, jornades, seminaris i campanyes que donin visibilitat a les aportacions dels infants i adolescents a la societat.

Reconèixer els drets de ciutadania dels infants

El Document de Bases constata que infants i adolescents, tot i representar el 17,2 per cent de la població a Catalunya (1.242.679 persones d'entre 0 i 17 anys) no tenen encara reconeguts tots els seus drets de ciutadania, en especial els drets de participació que reconeix la Convenció de Nacions Unides sobre els Drets de l'Infant de 1989 i que contempla el dret d'opinió, la llibertat d'expressió, la llibertat de pensament, de consciència i de religió, la llibertat d'associació, la protecció de la vida privada i el dret a una informació adequada.

En aquest sentit, el text valora la Llei dels Drets i les Oportunitats com «un important pas endavant en el reconeixement dels drets de ciutadania dels nens, nenes i adolescents», ja que la nova norma considera infants i adolescents com a subjectes actius de drets i contempla la creació d'espais de participació per als nois i les noies en l'àmbit territorial, així com la creació del Consell Nacional.

Segons assenyala el Document, «infants i adolescents han de poder exercir responsabilitats i assumir com-

promisos envers el projecte col·lectiu en tots els espais socials en què intervingen». Les experiències participatives, a més, «han de ser diferents i variades i amb diferents graus i intensitats, ja que mitjançant aquestes, els nois i les noies es vinculen a la comunitat, es comprometen amb aquesta i s'impliquen en la seva transformació, millorant la seva realitat més propera».

Així, infants i adolescents han de participar des de la proximitat i la quotidianitat als diferents entorns en què intervingen: família, escola, espai-agrupament, activitats extraescolars, teixit associatiu, barri, mitjans de comunicació, Internet, etc. «És en aquests espais, dels quals tots i totes formem part activa, on es va definint i construint el paper social de la infància i l'adolescència».

El Document de Bases reconeix algunes experiències significatives que en la darrera dècada han donat protagonisme als infants i adolescents en l'àmbit local. En concret, s'assenyalen una quarantena de projectes que comprenen majoritàriament consells d'infants, però també experiències com les audiències públiques als nois i noies, els plenaris d'infants o els pressupostos participatius. Experiències que cal ampliar arreu de la geografia catalana.

Cal ressaltar que aquest Govern, i en aquests moments el Parlament de Catalunya, s'ha compromès políticament amb tots els nens i nenes, nois i noies del país, creant un Consell Nacional de participació. Consell que lluny de ser una declaració d'intencions és el primer pas per la participació real i efectiva dels infants i adolescents en les polítiques públiques. Serà fantàstic d'aquí un any avaluar-ne les aportacions i veure com han canviat aquestes polítiques.